

REFERAT Særligt rådgivende udvalg vedr. epx-reformen d. 12-05-2026

Mødedato Tirsdag d. 12. maj 2026 kl. 09:00

Mødested Mødelokale 5

Mødedeltagere Susanne Dyreborg, DD, Tage Petersen, V, Søren Rasmussen, DF (Fravær), Allan Emiliussen, V, Anja Lund, V, Jan Lagoni, V (Fravær), Andi Sejersen, S (Fravær), Anne Fabricius, S, Martin Schmidt Konradsen, EL (Fravær)

Indholdsfortegnelse

Orientering om anbefalinger til epx-uddannelsens indhold.....	3
Drøftelse af status på den regionale proces for omlægning af uddannelses- og institutionslandskaber.....	5
Drøftelse af nationale pejlemærker og mulige regionale hensyn.....	7
Eventuelt.....	10
Næste møde.....	11
Underskriftside.....	12

Punkt 1: Orientering om anbefalinger til epX-uddannelsens indhold

26/5931

Resumé

I forbindelse med indgåelse af aftalen om epX-reformen fra februar 2025 blev der nedsat en ekspertgruppe, som afleverede deres anbefalinger til epX-uddannelsens indhold i december 2025. På mødet vil Ruth Funder, rektor på Haderslev Katedralskole og medlem af ekspertgruppen, holde et oplæg om anbefalingerne med mulighed for efterfølgende drøftelse.

Sagsfremstilling

Når eleverne i 2030 for første gang træder ind på den nye gymnasieuddannelse, epX, skal de møde en undervisning, hvor der lægges lige så stor vægt på praktisk læring og anvendelse af færdigheder som på det teoretiske. Og en undervisning, der peger tydeligt i retning af det erhvervs- og professionsrettede.

Det er nogle af anbefalingerne fra ekspertgruppen for indhold på epX, der blev nedsat i forbindelse med indgåelse af aftalen om epX-reformen fra februar 2025. Ekspertgruppen består af 13 medlemmer fra hele landet med bred repræsentation i uddannelsessektoren.

De samlede anbefalinger fra ekspertgruppen er vedlagt som bilag.

Ekspertgruppen anbefaler, at der på epX skal være fire faglinjer, såkaldte grene, som skal udbydes i hele landet:

- Samfund, sikkerhed og sundhed
- Natur, teknologi og forbrug
- Business og innovation
- Håndværk, resurser og design

Eleverne skal vælge faglinje ud fra interesse, og valget vil ikke få betydning for mulighederne efter epX. Hver faglinje skal have et bredt fagligt udgangspunkt, så eleverne ikke efterfølgende fastlåses til bestemte uddannelser eller erhverv. Ekspertgruppen lægger også op til, at skolerne inddrager lokalsamfundet i undervisningen. Det skal give eleverne mulighed for at arbejde med virkelighedsnære problemstillinger.

Ekspertgruppen foreslår samtidig, at uddannelsen skal have en fælles fagrække, som skal være obligatorisk for alle elever, såkaldte stammefag. Det drejer sig blandt andet om fag som dansk, engelsk, matematik og nye fag som fx historie og samfundsforståelse samt krop, bevægelse og udeliv. Ekspertgruppen lægger vægt på, at alle fag gennemsyres af en særlig epX-identitet og tones af faglinjens fokus.

Derudover anbefales det, at forståelsen af almen dannelse udvides, blandt andet så elevernes dannelse også sker gennem evnen til at gøre og handle fx via arbejde med materialer, simulerede situationer, mødet med borgere - og ikke alene via det boglige og teoretiske.

Ekspertgruppen anbefaler, at der fra dag ét dannes faste klasser med udgangspunkt i faglinjerne. Det skal give eleverne et stærkt fagligt og socialt fællesskab, et sammenhængende uddannelsesforløb og en tydelig retning under deres

uddannelse.

Forhandlingerne på Christiansborg om epX-uddannelsens indhold afventer den igangværende regeringsdannelse.

På mødet vil Ruth Funder, rektor på Haderslev Katedralskole og medlem af ekspertgruppen, holde et oplæg om anbefalingerne med mulighed for efterfølgende drøftelse.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Særligt rådgivende udvalg vedr. epX-reformen den 12-05-2026

Til orientering.

Bilag

Bilag - Anbefalinger epX-indhold

Fraværende Andi Sejersen, S, Martin Schmidt Konradsen, EL, Jan Lagoni, V, Søren Rasmussen, DF

Punkt 2: Drøftelse af status på den regionale proces for omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet i Syddanmark

26/5931

Resumé

Omlægningen af institutions- og uddannelseslandskabet tager afsæt i en lokal proces i de enkelte regioner, som foregår i perioden 2026 til primo 2027. I Syddanmark har regionen i perioden 14.-30. april 2026 afholdt afklaringsmøder i de fire geografiske områder, som danner udgangspunkt for den lokale proces i omlægningen. Det indstilles, at udvalget drøfter status på omlægningsprocessen, bl.a. med afsæt i de afholdte afklaringsmøder.

Sagsfremstilling

Som led i epx-reformen skal der frem mod 2028 gennemføres en omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet. Omlægningen tager afsæt i en lokal proces i de enkelte regioner, som foregår i perioden 2026 til primo 2027.

Institutionerne skal indgå i dialog og lokale drøftelser med andre institutioner om behov for fusioner og spaltninger samt placering af epx, gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser. Regionen har til opgave at understøtte og bidrage til faciliteringen af den lokale proces.

I Syddanmark arbejdes der efter en proces for lokale drøftelser, som blev gennemgået på første udvalgsmøde den 20. marts 2026 (vedlagt som bilag).

Processen blev indledt med en kort spørgeskemaundersøgelse blandt alle offentlige udbydere af ungdoms- og voksenuddannelser i Syddanmark vedrørende institutionernes hidtidige dialoger, påtænkte institutionsændringer og foreløbige ønsker til fremtidige udbud af uddannelser, herunder epx mv.

Efterfølgende har regionen i perioden 14.-30. april 2026 afholdt afklaringsmøder i de fire geografiske områder, som danner udgangspunkt for den lokale proces i omlægningen (hhv. Fyn, Sydvestjylland, Sønderjylland og Trekantområdet). Udover repræsentanter fra uddannelsesinstitutionerne, har medlemmer fra det særlige rådgivende udvalg vedr. epx-reformen også deltaget i afklaringsmøderne.

Afklaringsmøderne har bidraget til at skabe overblik over muligheder, udfordringer og problemstillinger i omlægningsprocessen inden for, og på tværs af, de fire geografiske områder. Derudover har det medvirket til at kvalificere behovet for eventuelle efterfølgende byområdemøder, herunder regionens rolle i disse.

På mødet vil administrationen, for hvert af de fire geografiske områder, fremlægge et overblik over forventede institutionsændringer og foreløbige ønsker til fremtidige udbud af uddannelser (epx, gymnasiale enkeltfag, almene voksenuddannelser mv.) med afsæt i institutionernes tilkendegivelser i spørgeskemaundersøgelsen og på afklaringsmøderne. På mødet vil administrationen derudover fremlægge overvejelser om den videre proces.

Der lægges samtidig op til, at medlemmerne af det særlige rådgivende udvalg vedr. epx-reformen kan byde ind undervejs i gennemgangen med indtryk og refleksioner fra deres deltagelse på afklaringsmøderne og fra deres eventuelle bilaterale dialoger med uddannelsesinstitutionerne.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget drøfter status på den regionale proces for omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet.

Beslutning i Særligt rådgivende udvalg vedr. epx-reformen den 12-05-2026

Udvalget drøftede status på den regionale proces for omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet. De faldne bemærkninger indgår i det videre arbejde.

Bilag

Bilag - Proces for lokale drøftelser i Region Syddanmark

Fraværende Andi Sejersen, S, Martin Schmidt Konradsen, EL, Jan Lagoni, V, Søren Rasmussen, DF

Punkt 3: Drøftelse af nationale pejlemærker og mulige regionale hensyn

26/5931

Resumé

Der er fastsat en række nationale pejlemærker for omlægningen af uddannelses- og institutionslandskabet samt udbudsplacering af henholdsvis epk, gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser. Det indstilles, at udvalget har en indledende drøftelse af, hvordan der i praksis arbejdes med pejlemærkerne i Syddanmark, samt i hvilket omfang, der kan være behov for supplerende regionale hensyn.

Sagsfremstilling

Som det fremgår af første delaftale om etablering af et nyt uddannelses- og institutionslandskab for ungdoms- og voksenuddannelsesområdet fra juni 2025, skal omlægningen af institutionslandskabet ske med afsæt i fire pejlemærker:

- 1) Konsolidering af udbud af gymnasiale uddannelser i byskoler i mindre byområder.
- 2) Konsolidering af udbud af gymnasiale uddannelser i mellemstore byområder, hvis hensynet til institutionernes faglige og økonomiske bæredygtighed tilsiger det.
- 3) Konsolidering af udbud af erhvervsuddannelser i områdeskoler med lokale afdelinger i mindre og mellemstore byer.
- 4) Konsolidering af eksisterende VUC-institutioner.

Regionsrådet har ikke en formel rolle i at anbefale ændringer i institutionslandskabet, men pejlemærkerne herfor hænger sammen med de øvrige pejlemærker for placering af hhv. epk, gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser, hvor regionen skal afgive anbefalinger ift. udbudsplacering.

Placering af epk

For placering af epk er der opstillet fire sidestillede pejlemærker samt tre øvrige hensyn.

Pejlemærker for placering af epk

- 1) Attraktive ungdomsmiljøer med afsæt i erfaringer fra det gymnasiale område (stx, hhx, (htx), toårig hf, eux), der kan understøtte faglig fordybelse og stærke fællesskaber med andre unge.
- 2) Erhvervsrettede undervisningsmiljøer, herunder erfaring med praksisrelateret undervisning med sammenhæng mellem teori og praksis samt virksomhedsinddragelse og kontakt til erhvervslivet.
- 3) Professionsrettede undervisningsmiljøer, herunder erfaring med professionsrettet undervisning på gymnasialt fagniveau C-A med afsæt i en kombination af teori og praksis.

4) Relevante bygningsfaciliteter, såsom almene undervisningslokaler, værksteder, faglokale, simulationslokaler m.v.

Øvrige hensyn i placering af epX

1) Geografisk dækning uden for de større byer (understøtte geografisk bredt udbud af gymnasieuddannelser og erhvervsuddannelser).

2) Balanceret elevsammensætning og geografisk spredning i de større byer.

3) Udbud af flere faglinjer og af tredje år af epX (særlige hensyn kan dog tilsige udbud af én eller få faglinjer, herunder et begrænset elevgrundlag eller særlige faglige karakteristika).

Placering af gymnasiale enkeltfag

For placeringen af gymnasiale enkeltfag er der opstillet fem pejlemærker:

1) Udbud inden for en rimelig geografisk afstand under hensyn til kursistvolumen.

2) Stærke voksenpædagogiske læringsmiljøer.

3) Sikring af et tilstrækkeligt udbud af fag (med henblik på at kursister skal kunne sammenstykke en fuld gymnasial eksamen via gymnasiale enkeltfag).

4) Fagligt og økonomisk bæredygtige uddannelsesmiljøer.

5) Eksisterende rammer og kapacitet så vidt muligt udnyttes.

Det fremgår desuden af 1. delaftale om epX, at de steder i landet, hvor der er tilstrækkelig kursistvolumen til det, udbydes gymnasiale enkeltfag på institutioner, der fortrinsvis udbyder gymnasiale enkeltfag. I områder, hvor der ikke er tilstrækkelig kursistvolumen til at opretholde sådanne institutioner, udbydes gymnasiale enkeltfag på institutioner med anden gymnasial undervisning.

Pejlemærker for placering af almene voksenuddannelser

Endelig er der fastsat fire pejlemærker for udbudsplacering af almene voksenuddannelser (AVU, FVU og OBU):

1) Stærke voksenpædagogiske læringsmiljøer.

2) Sammenhæng til institutionens øvrige uddannelsesudbud.

3) Fagligt og økonomisk bæredygtige uddannelsesmiljøer.

4) Bred geografisk dækning.

Retten og pligten til at udbyde almene voksenuddannelser skal i et nyt uddannelses- og institutionslandskab som udgangspunkt placeres på erhvervsskoler med udbud af arbejdsmarkedsuddannelser (AMU).

Administrationens overvejelser ift. anvendelse af pejlemærkerne

På mødet vil administrationen fremlægge sine foreløbige overvejelser ift. anvendelsen af de nationale pejlemærker og samtidig redegøre for indledende tanker om mulige supplerende, regionale hensyn, der kunne bringes i spil sammen med de nationale pejlemærker.

Jf. kommissoriet, skal det særlige rådgivende udvalg vedr. epx-reformen foretage en overlevering til Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse og regionsrådet. Administrationen bemærker, at anvendelsen og samspillet mellem nationale pejlemærker og supplerende regionale hensyn i Syddanmark kan indgå som en del af denne overlevering.

Der lægges op til, at udvalget har en indledende drøftelse af ovenstående.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget har en indledende drøftelse af, hvordan der i praksis arbejdes med pejlemærkerne i Syddanmark, samt i hvilket omfang, der kan være behov for supplerende regionale hensyn.

Beslutning i Særligt rådgivende udvalg vedr. epx-reformen den 12-05-2026

Udvalget havde en indledende drøftelse af, hvordan der i praksis arbejdes med pejlemærkerne i Syddanmark, samt i hvilket omfang, der kan være behov for supplerende regionale hensyn. De faldne bemærkninger indgår i det videre arbejde.

Fraværende Andi Sejersen, S, Martin Schmidt Konradsen, EL, Jan Lagoni, V, Søren Rasmussen, DF

Punkt 4: Eventuelt

26/5931

Beslutning i Særligt rådgivende udvalg vedr. epx-reformen den 12-05-2026

Intet.

Fraværende Andi Sejersen, S, Martin Schmidt Konradsen, EL, Jan Lagoni, V, Søren Rasmussen, DF

Punkt 5: Næste møde

26/5931

Sagsfremstilling

Næste møde er torsdag den 20. august 2026 kl. 9.00-12.00 i regionshuset.

Mødeplanen for resten af 2026 er:

- Fredag den 30. oktober 2026 kl. 9.00-12.00

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Særligt rådgivende udvalg vedr. epX-reformen den 12-05-2026

Næste møde er torsdag den 20. august 2026 kl. 9.00-12.00 i regionshuset.

Det blev aftalt, at der mellem de aftalte 4 udvalgsmøder i 2026 efter behov kan afholdes udvalgsmøder, evt. virtuelt, hvor der gives en gensidig orientering om status på epX-drøftelserne.

Det første udvalgsmøde holdes virtuelt tirsdag den 16. juni 2026 kl. 15.30- 16.30.

Fraværende Andi Sejersen, S, Martin Schmidt Konradsen, EL, Jan Lagoni, V, Søren Rasmussen, DF

Punkt 6: Underskriftside

26/5931

Fraværende Andi Sejersen, S, Martin Schmidt Konradsen, EL, Jan Lagoni, V, Søren Rasmussen, DF